

Quicksan Wet Natuurbescherming Partiële herziening Lage Heide te Dommelen

© 2018 Ecologisch Adviesbureau Viridis bv, Culemborg

Ecologisch Adviesbureau Viridis bv
Beesdseweg 3-18
4104 AW Culemborg

T 0345 753 275
E info@bureau-viridis.nl
W www.bureau-viridis.nl
KvK 110 557 87
Btwnr NL 8212 39 119 B01
IBAN NL46 TRIO 0198 4486 00

Tekst: W.A. (Wiegert) Steen
Veldonderzoek: W.A. (Wiegert) Steen
Foto's: W.A. (Wiegert) Steen

Foto voorblad: Lage Heide te Dommelen

Projectnummer: 2018-084
Wijze van citeren: Steen, W.A., 2018. Quicksan Wet natuurbe-
scherming Partiële herziening Lage Heide te Dommelen. Ecologisch
Adviesbureau Viridis, Culemborg, PRNR-2018-84

In opdracht van: Kragten
Contactpersoon: J. (Jos) Geurts

Status: Defintief, 13-09-2018
Ondertekening: S. (Susan) Zwerver
Paraaf: SZ

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever zoals hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit deze rapportage mag worden vermenigvuldigd of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, druk, internet, fotokopie of andere wijze zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Ecologisch Adviesbureau Viridis bv, noch mag het zonder deze toestemming voor een ander doel gebruikt worden dan waarvoor het vervaardigd is.

Ecologisch Adviesbureau Viridis is niet aansprakelijk voor vervolgschade, alsmede schade die voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van de werkzaamheden, kaartmateriaal (Basis Registratie Topografie Kadaster 2018, tenzij anders wordt vermeld) inclusief getoonde begrenzingen of andere gegevens verkregen van Ecologisch Adviesbureau Viridis. De opdrachtgever vrijwaart Ecologisch Adviesbureau Viridis voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Omdat ecologisch onderzoek een momentopname is, kan de aanwezigheid van beschermde soorten soms niet worden uitgesloten of bevestigd. Daarnaast is de natuurwetgeving aan verandering en jurisprudentie onderhevig. Ecologisch Adviesbureau Viridis is mede om die redenen lid van het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van ecologische adviesbureaus. Hierdoor zijn wij zo goed mogelijk op de hoogte van de nieuwste ontwikkeling op het gebied van ecologie en wetgeving. Door de inzet van conform de wet ter zake kundige ecologen, waarborgen wij onze onderzoekskwaliteit. Wij zijn echter niet aansprakelijk voor de gevolgen van onverwacht verschijnende of verdwijnende flora of fauna, noch voor de gevolgen van veranderende wetgeving of jurisprudentie.

W.A. (Wiegert) Steen

Quickscan Wet Natuurbescherming

Partiële herziening Lage Heide te Dommelen

In opdracht van: Kragten

Inhoud

Samenvatting	1	5 Resultaten en effectbeoordeling	11
1 Inleiding	2	5.1 Gebiedsbescherming	11
1.1 Aanleiding en context	2	5.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN)	11
1.2 Onderzoeksvragen	2	5.3 Soortbescherming	11
1.3 Leeswijzer	2	5.3.1 Vaatplanten	11
2 Deelgebieden en partiële herziening	3	5.3.2 Grondgebonden zoogdieren	11
2.1 Beschrijving van het plangebied	3	5.3.3 Vleermuizen	12
2.2 Beschrijving van de partiële herziening	3	5.3.4 Vogels	13
3 Wettelijk kader en beschermde soorten	6	5.3.5 Vissen	14
3.1 Wettelijk kader	6	5.3.6 Amfibieën	14
3.2 Wet natuurbescherming	6	5.3.7 Reptielen	15
3.2.1 Natura 2000-gebieden	6	5.3.8 Ongewervelden	15
3.2.2 Soortbescherming	6	5.4 Beschermde houtopstanden	15
3.2.3 Vogellijst	7	6 Conclusie en advies	16
3.2.4 Zorgplicht	8	6.1 Beantwoording onderzoeksvragen	16
3.3 Ontheffing, vergunning of vrijstelling	8	6.2 Mitigerende maatregelen	16
3.4 Natuurnetwerk Nederland (NNN)	8	6.3 Conclusie	17
3.5 Beschermde houtopstanden	8	6.4 Vervolgstappen	17
4 Onderzoeksmethode	10	7 Bronnen	18
4.1 Literatuuronderzoek	10	7.1 Literatuur	18
4.2 Veldonderzoek	10	7.2 Websites	18
4.3 Analyse	10	Bijlage A. Overzicht algemene vrijstellingen	19

Samenvatting

In de buurt van Lage Heide te Dommelen vindt een partiele herziening van 7 deelgebieden plaats. Deze herziening bestaat uit een nieuwe verkaveling met nieuwbouw en verandering van de bestemming groen naar bestemming tuin. De werkzaamheden die gepaard gaan met de partiele herziening kunnen mogelijk negatieve effecten veroorzaken op ter plaatse voorkomende beschermde flora en fauna. Om deze reden is er op 3 juli 2017 een verkennend natuurwaardenonderzoek (Quickscan) uitgevoerd.

Uit de Quickscan blijkt dat er beschermde soorten voorkomen binnen de deelgebieden. Om negatieve effecten op deze soorten te voorkomen zijn een aantal vervolgstappen noodzakelijk. In tabel 1 wordt een overzicht van de aangetroffen soorten en de vervolgstappen gegeven. Tevens kan de realisatie van de nieuwbouw leiden tot een toename van stikstofdepositie op het naastgelegen Natura 2000-gebied 'Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux'. Om deze reden wordt aanbevolen een Voortoets in het kader van de gebiedsbescherming uit te voeren. Indien sprake is van bomenkap dient te worden bepaald of een kapvergunning noodzakelijk is.

Tabel 1 | Onderzoekperiodes per soortgroep

Soortgroep	Effecten?	Vervolgstappen?
Vaatplanten	Nee	Geen
Grondgebonden zoogdieren	Nee	Algemene mitigerende maatregelen: § 6.2
Vleermuizen	Nee	Geen*
Vogels		
Vogels met een jaarrond beschermd nest	Nee	Geen
Algemene broedvogels	mogelijk	Algemene mitigerende maatregelen: § 6.2
Amfibieën	mogelijk	Algemene mitigerende maatregelen: § 6.2
Reptielen	Nee	Algemene mitigerende maatregelen: § 6.2
Ongewervelden	Nee	Geen

* Indien de monumentale boerderij in een later stadium gerestaureerd gaat worden zal vleermuisonderzoek volgens het Vleermuisprotocol 2017 noodzakelijk zijn. Het vernietigen van vaste rust- en/of verblijfplaatsen van vleermuizen is namelijk een overtreding van de Wet natuurbescherming. De restauratie maakt geen onderdeel uit van de bestemmingplanwijziging. Het uitvoeren van aanvullend onderzoek dient plaats te vinden in specifieke periodes. Indien het noodzakelijk is aanvullend onderzoek uit te voeren dient er rekening gehouden met een onderzoeksperiode volgens onderstaande tabel.

Tabel 2 | Onderzoekperiodes per soortgroep

Type	Minimaal aantal onderzoeken	Onderzoekperiode	Tussenperiode	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt
Vleermuis – Zomer	2 bezoeken	15 mei t/m 15 juli	30		■	■	■			
Vleermuis – najaar	2 bezoeken	15 augustus t/m 1 okt	30					■	■	

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en context

Er is sprake van een partiële herziening in de buurt Lage Heide te Dommelen. De partiële herziening gaat over 7 deelgebieden verspreid over de buurt. De herziening bestaat uit een nieuwe verkaveling met nieuwbouw en verandering in de bestemming van groen in tuin.

De partiële herziening kan negatieve effecten veroorzaken op ter plaatse voorkomende beschermde soorten¹. Mogelijk worden daarbij verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden.

In dit kader heeft Kragten aan Ecologisch Adviesbureau Viridis gevraagd een onderzoek uit te voeren naar het voorkomen van beschermde plant- en diersoorten middels een verkennend natuurwaardenonderzoek (Quickscan).

1.2 Onderzoeksvragen

Om goed voorbereid te zijn op een eventueel noodzakelijke ontheffingsaanvraag van de Wet natuurbescherming geeft een Quickscan Wet natuurbescherming antwoord op de volgende onderzoeksvragen:

- Zijn in het plangebied beschermde soorten en/of verblijfplaatsen van deze soorten aanwezig of te verwachten?

- Ondervinden aanwezige beschermde soorten negatieve effecten van de voorgenomen ruimtelijke ingrepen en de benodigde werkzaamheden?
- Is het mogelijk om optredende negatieve effecten op beschermde soorten te mitigeren? Zo ja, op welke wijze dient dit te geschieden?
- Is het noodzakelijk aanvullend onderzoek uit te voeren?

Voorliggend rapport geeft advies met betrekking tot de mogelijkheden om de geplande ruimtelijke ontwikkeling in overeenstemming met de Wet natuurbescherming uit te voeren.

1.3 Leeswijzer

In de rapportage worden bovenstaande onderzoeksvragen beantwoord. In hoofdstuk 2 zijn het plangebied en de werkzaamheden beschreven. In hoofdstuk 3 is het wettelijke kader met betrekking tot beschermde soorten in Nederland kort benoemd. In hoofdstuk 4 is de onderzoeksmethode beschreven en vervolgens zijn in hoofdstuk 5 de onderzoeksresultaten gepresenteerd (inclusief effectbeoordeling). De conclusie en het advies zijn in hoofdstuk 6 beschreven. Tot slot is een overzicht van de geraadpleegde literatuur in hoofdstuk 7 opgenomen.

¹ Beschermde soorten: alle onder de Wet natuurbescherming beschermde soorten in de provincie Noord-Brabant.

2 Deelgebieden en partiële herziening

2.1 Beschrijving van het plangebied

De deelgebieden zijn gelegen ten zuidwesten van Valkenswaard in Dommelen. In Figuur 2.1 en Afbeelding 2.1 t/m 2.10 is een impressie van de deelgebieden en de directe omgeving te zien.

Deelgebied 1 bestaat uit kort gemaaid Engels raaigras. Er is geen oppervlaktewater aanwezig. Het deelgebied wordt omgeven door nieuwbouw.

Deelgebied 2 wordt op dit moment gebruikt als (grond)depot. Er staan enkele loodsen en er is een grondopslag. Er groeit ruigtevegetatie die kenmerkend is voor een verstoorde bodem, zoals echte kamille, klaprood, bijvoet en gewoon duizendblad. Er is geen oppervlaktewater aanwezig.

Deelgebied 3 bestaat voornamelijk uit kort gemaaid Engels raaigras. Aan de randen zijn enkele oude eiken aanwezig met spechtenholten. In de aangrenzende drooggevallen sloten is opslag ruwe berk, grauwe wilg en pitrus aanwezig.

Op deelgebied 4 is een monumentale boerderij aanwezig met een stenen en houten schuurtje. De boerderij staat op dit moment leeg en is in slechte staat. Er is geen oppervlaktewater aanwezig.

Deelgebied 5 bestaat uit naaldbos. Het wordt op dit moment door een particulier gebruikt die het als een soort volkstuintje gebruikt. Het terrein doet op dit moment erg rommelig aan.

Deelgebied 6 bestaat uit een fiets- en wandelpad. In het gebied staan enkele struiken en oude eiken. In de eiken zijn geen holtes aanwezig. Het deelgebied wordt omgeven door bebouwing.

Deelgebied 7 bestaat uit kort gemaaid Engels raaigras. Er is geen oppervlaktewater aanwezig. Het deelgebied wordt omgeven door nieuwbouw.

2.2 Beschrijving van de partiële herziening

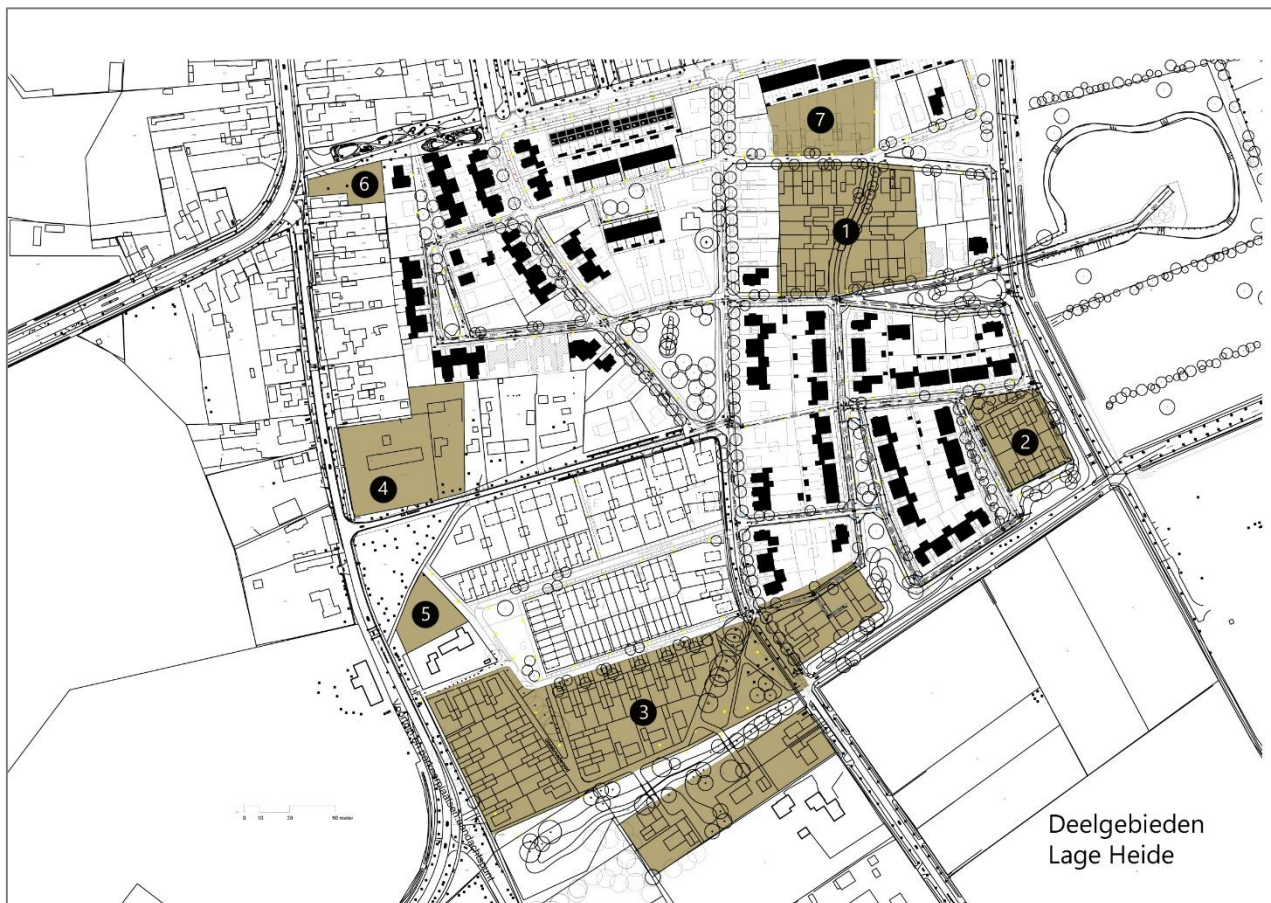
In deelgebied 1, 2, 3, 7 worden nieuwe woningen gerealiseerd. De nieuwe verkaveling is ingetekend in figuur 2.1.

In deelgebied 4 zijn 3 nieuwe kavels ingetekend. Op het deelgebied staat een monumentale boerderij. Deze mag niet gesloopt worden en zal gerestaureerd moeten worden. De restauratie maakt geen onderdeel uit van de bestemmingsplanwijziging.

In deelgebied 5 komt geen nieuwe bebouwing, maar wordt enkel de bestemming groen gewijzigd in tuin.

In deelgebied 6 wordt een extra woning gerealiseerd.

Figuur 2.1 | Plangebieden Lage heide 1 t/m 7 voor de partiële herziening.

Afbeelding 2.1 | Deelgebied 1.

Afbeelding 2.2 | Deelgebied 2.

Afbeelding 2.3 | Deelgebied 3.

Afbeelding 2.4 | Deelgebied 3.

Afbeelding 2.5 | Deelgebied 3.

Afbeelding 2.6 | Deelgebied 4.

Afbeelding 2.7 | Deelgebied 4.

Afbeelding 2.8 | Deelgebied 5.

Afbeelding 2.9 | Deelgebied 6.

Afbeelding 2.10 | Deelgebied 7.

3 Wettelijk kader en beschermde soorten

3.1 Wettelijk kader

De natuurwetgeving voor Nederland is per 1 januari 2017 vastgelegd in de Wet natuurbescherming. Deze wet vervangt drie wetten: de Natuurbeschermingswet, de Flora- en Faunawet en de Boswet. De Wet natuurbescherming heeft als doel bescherming, herstel en ontwikkeling van natuur zonder stijging van de lasten voor bedrijven en burgers. Het bevoegd gezag is gedecentraliseerd naar de Provincies. Deze decentralisatie houdt in dat de provincies nu o.a. verantwoordelijk zijn voor het toetsen van ontheffingsaanvragen. RVO blijft wel het bevoegd gezag voor het verlenen van ontheffing of vrijstellingen voor activiteiten en projecten in gebruik, beheer of aanleg door het rijk.

Naast de Wet natuurbescherming bestaat in Nederland het Natuur Netwerk Nederland, waarvoor de provincies beleid maken.

3.2 Wet natuurbescherming

Binnen de wet zijn de beschermingsregimes voor Natura 2000-gebieden, soortbescherming en houtopstanden als afzonderlijke hoofdstukken opgenomen, waardoor de wet via duidelijke en eenvoudige regels voorziet in een heldere implementatie van de Europese natuurbeschermingsrichtlijnen.

3.2.1 Natura 2000-gebieden

De wetgeving met betrekking tot Natura 2000-gebieden is vastgelegd in Hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming. Natura 2000 is de overkoepelende naam voor gebieden die op Europees niveau worden beschermd vanuit de Vogel- en Habitatrichtlijn. Vanuit deze richtlijnen worden specifieke diersoorten en hun habitat beschermd om de biodiversiteit te behouden, te herstellen of uit te breiden.

Bij het ondernemen van projecten of activiteiten in en/of in de omgeving van een Natura 2000-gebied is het noodzakelijk een Habitattoets uit te voeren. Middels de Habitattoets kan worden vastgesteld of het

project of de activiteit mogelijk kan leiden tot (significant) negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied. Indien het niet mogelijk is om negatieve effecten op voorhand uit te sluiten, dan is er sprake van een vergunningsplicht. De Habitattoets kan uit drie onderdelen bestaan:

- Voortoets;
- Verslechteringsstoets;
- Passende Beoordeling.

3.2.2 Soortbescherming

Het hoofdstuk 'Soortbescherming' uit de Wet natuurbescherming bestaat uit drie aparte beschermingsregimes, ook wel de passieve soortbescherming genoemd: 1) de Vogelrichtlijn; 2) de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en; 3) nationaal beschermde soorten. Voor deze drie beschermingsregimes gelden verschillende verboden en wettelijke belangen voor een ontheffingsaanvraag.

Vogelrichtlijn (artikel 3.1)

Voor van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn gelden de volgende verbodsbepalingen:

1. opzettelijk doden en vangen van vogels;
2. opzettelijk vernielen van nesten, rustplaatsen en eieren;
3. eieren rapen en onder zich hebben;
4. opzettelijk verstoren van vogels;
5. het verbod onder 4) is niet van toepassing indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de gunstige staat van instandhouding van de populatie.

Een ontheffing voor het overtreden van de verbodsbepalingen van artikel 3.1 kan alleen verleend worden als voldaan wordt aan de criteria van de ontheffingsaanvraag (zie paragraaf 2.3) en één of meer van de onderstaande wettelijke belangen uit artikel 3.3, lid 4:

1. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;

2. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
 3. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
 4. ter bescherming van flora en fauna;
 5. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten;
 6. het selectief vangen, onder zich hebben of verstandig gebruik van bepaalde vogels.
2. opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen.

Voor vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B gelden de volgende verbodsbepalingen:

1. in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen.

Habitatrichtlijn (artikel 3.5)

Voor in het wild levende dieren van soorten, genoemd in de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern of het Verdrag van Bonn, met uitzondering van de soorten, bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, gelden de volgende verbodsbepalingen:

1. opzettelijk doden en vangen;
2. opzettelijk verstoren;
3. opzettelijk vernielen of rapen eieren;
4. opzettelijk beschadigen of vernielen voortplantings- of rustplaatsen;
5. opzettelijk plukken of vernielen planten.

Een ontheffing voor het overtreden van de verbodsbepalingen van artikel 3.5 kan alleen verleend worden als voldaan wordt aan de criteria van de ontheffingsaanvraag (zie paragraaf 3.3) en één of meer van de onderstaande wettelijke belangen uit artikel 3.8, lid 5:

1. ter bescherming van flora en fauna, en instandhouding van natuurlijke habitats;
2. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij, wateren of andere vormen van eigendom;
3. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wettelijke gunstige effecten;
4. voor onderzoek of onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten of de daartoe benodigde kweek;
5. op selectieve wijze een aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben.

Nationale beschermde soorten (artikel 3.10)

Voor in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A gelden de volgende verbodsbepalingen:

1. opzettelijk doden of vangen;

Een ontheffing voor het overtreden van de verbodsbepalingen van artikel 3.10 kan alleen verleend worden als voldaan wordt aan de criteria van de ontheffingsaanvraag (zie paragraaf 2.3) en één of meer van de onderstaande wettelijke belangen uit artikel 3.10, lid 2:

- a. in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling;
- b. ter voorkoming van schade of overlast;
- c. ter beperking van de omvang van populaties;
- d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden;
- e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud landbouw of bossen;
- f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
- h. in het algemeen belang.

Actieve soortbescherming

Naast de passieve soortbescherming zijn provincies wettelijk verplicht om soorten te beschermen middels de Natuurvisie (artikel 1.7) en de actieve soortbescherming (artikel 1.12). In het kader van deze actieve bescherming kunnen de provincies de lijst met beschermde soorten uitbreiden en/of gebieden aanwijzen waarvoor een extra inspanning nodig is om de staat van instandhouding van populaties te behouden of te herstellen.

3.2.3 Vogellijst

Alle inheemse vogelsoorten zijn beschermd in het kader van de Vogelrichtlijn en het verdrag van Bern (artikel 3.1 en 3.5). Een aantal vogelsoorten hebben een dubbele beschermingsstatus omdat zij onder beide beschermingsregimes vallen. Voor deze soorten geldt het verbod 'opzettelijk verstoren' ongeacht of deze

verstoring van wezenlijke invloed is op de gunstige staat van instandhouding van de populatie.

De nesten van vogels zijn beschermd als ze door de vogels in gebruik zijn, zowel in als buiten de gangbare broedperiode (15 maart tot 15 juli). De meeste vogels maken elk jaar een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. De nesten van deze vogelsoorten zijn jaarrond beschermd waardoor de verbodsbepalingen van artikel 3.1 het gehele jaar van toepassing zijn (zie Kader 3.1). De wetgever verstaat onder verblijfplaatsen van vogels ook nesten en holtes waar de vogels ook buiten de broedtijd regelmatig verblijven.

3.2.4 Zorgplicht

Voor alle Natura 2000-gebieden, bijzondere natuurgebieden en voor alle in het wild levende dieren en planten (mét en zonder beschermstatus) is de zorgplicht van kracht (artikel 1.11). De zorgplichtbepaling houdt in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt aan Natura 2000-gebieden, bijzondere natuurmonumenten en in het wild levende planten en dieren, evenals voor hun directe leefomgeving dergelijke handelingen achterwege laat, mitigerende maatregelen neemt of compenserende maatregelen neemt.

3.3 Ontheffing, vergunning of vrijstelling

Het is mogelijk om voor de in de Wet natuurbescherming vermelde verboden een ontheffing of vergunning aan te vragen. Er kan alleen een ontheffing verleend worden als er aan drie criteria is voldaan:

- Er is geen alternatieve bevredigende oplossing mogelijk;
- Er moet sprake zijn van een wettelijk belang behorend bij het artikel dat overtreden wordt;
- Er mag geen afbreuk aan de staat van instandhouding van de populatie plaatsvinden.

Vrijstelling

Het is niet altijd nodig om een ontheffing aan te vragen wanneer er gevolgen voor beschermde planten- en diersoorten optreden. Er zijn verschillende soorten vrijstellingen van de verboden voor beschermde soorten mogelijk. Er hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden indien strikt en aantoonbaar gewerkt wordt

volgens een door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurde gedragscode. De zorgplicht blijft ook bij het werken via een gedragscode onverminderd van kracht. Naast de gedragscode is ook een vrijstelling in de vorm van een ministeriële regeling te krijgen (artikel 3.11). Deze ministeriële regelingen zijn opgesteld door Gedeputeerde Staten als vrijstellingslijsten. Zie Bijlage A voor een overzicht voor de vrijgestelde soorten. In onderhavige rapportage wordt niet ingegaan op de voorkomende soorten van de vrijstellingslijst.

3.4 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Naast de Wet natuurbescherming bestaat in Nederland het Natuur Netwerk Nederland, waarvoor de provincies beleid maken (NNN). Het NNN is ruimtelijk in de Provinciale Structuurvisie vastgelegd. Het vormt een robuust netwerk van natuurgebieden en tussenliggende verbindingzones. Dit netwerk bestaat uit bestaande natuurgebieden, nieuw aan te leggen natuur en verbindingzones tussen deze gebieden. Ook de beheersgebieden voor agrarisch natuurbeheer behoren tot het NNN. De planologische verankering van het NNN vindt plaats in (gemeentelijke) bestemmingsplannen. Wanneer bij ruimtelijke ontwikkelingen een bestemmingsplan wijziging moet worden doorgevoerd dient altijd een 'Nee, tenzij'-toets te worden uitgevoerd. Hierin wordt beoordeeld of er als gevolg van de voorgenomen maatregelen significante effecten op de wezenlijke waarden en kenmerken van het netwerk optreden.

3.5 Beschermde houtopstanden

De bescherming van houtopstanden is geregeld in hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming. Het is verboden houtopstanden geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, zonder voorafgaande melding bij de provincie. Een houtopstand is hierbij gedefinieerd als een eenheid van bomen of struiken met een oppervlakte van ten minste 1.000 vierkante meter of een rijbeplanting die meer dan 20 bomen omvat. De wet schrijft verder voor dat wanneer een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, de grond binnen drie jaar moet worden herbeplant.

Bovenstaande bescherming geldt niet voor alle houtopstanden. De regels zijn niet van toepassing op houtopstanden op erven of in tuinen, op fruitbomen, op windschermen om boomgaarden, op naaldbomen bedoeld om te dienen als kerstbomen, op kweekgoed, op bepaalde beplantingen van wilgen of populieren, op

bepaalde beplantingen bedoeld voor de productie van houtige biomassa en op houtopstanden binnen de, bij besluit van de gemeenteraad, vastgelegde grenzen van de bebouwde kom. Ook voor het dunnen van een houtopstand gelden de regels niet.

De provincie kan regels stellen ten aanzien van de meldingsplicht en de plicht tot herbeplanting. Ook kan de provincie een ontheffing verlenen ten behoeve van herbeplanting op andere grond. Verder kan de provincie ontheffing verlenen en kan de provincie bij verordening vrijstelling verlenen van zowel de meldingsplicht als de plicht tot herbeplanting.

Voor onderhavig project wordt geen houtopstand geveld waarop de regels van de Wet natuurbescherming van toepassing zijn. De bescherming van houtopstanden door de Wet natuurbescherming vormt dan ook geen beperking voor de beoogde ruimtelijke ontwikkeling. Wel is de beschermingsregime vanuit de APV Gemeente Valkenswaard van toepassing, omdat de bomen binnen de vastgestelde grenzen van de bebouwde kom vallen. Indien er bomen worden gekapt moet bepaald worden of een kapvergunning noodzakelijk is.

Kader 3.1 | Jaarrond beschermde vogelnesten

De meeste vogels gebruiken hun nest slechts eenmalig voor de voortplanting. Elk jaar bouwen de dieren een nieuw nest op meestal een andere locatie. Nesten van deze vogels zijn slechts gedurende het broedseizoen beschermd. Er zijn echter ook vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn en waarop de verbodsbepalingen van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming het gehele jaar van toepassing zijn. Er worden 5 categorieën onderscheiden:

1. Vogels waarvan de nesten ook buiten het broedseizoen als vaste rust- en verblijfplaats gebruikt worden (voorbeeld: steenuil).
2. Koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: gierzwaluw en huismus).
3. Vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar en kerkuil).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen. (voorbeeld: ransuil).
5. De volgende vogelsoorten behoren tot deze categorie: vogels die weliswaar terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of in de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. De nesten van deze soorten zijn buiten het broedseizoen niet beschermd, tenzij zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

4 Onderzoeksmethode

Om antwoord te kunnen geven op de onderzoeksvragen is een toetsing in het kader van de Wet natuurbescherming uitgevoerd. Hiermee is de ecologische waarde van het plangebied door middel van een literatuuronderzoek en een veldinventarisatie onderzocht. Op deze manier wordt het voorkomen van beschermde soorten en habitats binnen de Wet natuurbescherming bepaald. De gebruikte onderzoeksmethoden worden hieronder beschreven.

4.1 Literatuuronderzoek

Voor het literatuuronderzoek is gebruik gemaakt van bekende verspreidingsgegevens van beschermde soorten uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), verspreidingsatlassen van relevante soorten, het archief van Bureau Viridis en vrij beschikbare verspreidingsgegevens. De resultaten van het literatuuronderzoek hebben uitgewezen welke beschermde soorten in de omgeving van het plangebied verwacht kunnen worden. Tijdens het veldbezoek is speciale aandacht besteed aan het mogelijke voorkomen van deze soorten.

4.2 Veldonderzoek

Naast het literatuuronderzoek heeft Ecologisch Adviesbureau Viridis een veldbezoek uitgevoerd. Dit veldbezoek heeft plaatsgevonden op 03-07-2018. Bij het veldbezoek is op basis van geografische ligging, terreingesteldheid en *expert judgement* beoordeeld

of in en rond het plangebied beschermde soorten of habitats voorkomen.

Er is eveneens beoordeeld of voor beschermde soorten geschikt leefgebied aanwezig is. Daarnaast is gekeken of aanvullend specialistisch onderzoek noodzakelijk is om de aanwezigheid van beschermde soorten of habitats en effecten van de werkzaamheden te kunnen beoordelen.

4.3 Analyse

De uit het literatuuronderzoek en veldonderzoek verkregen verspreidingsgegevens van beschermde soorten en habitats zijn geanalyseerd om na te gaan of er bij de uitvoering van de werkzaamheden mogelijk verbodsbepalingen (art. 3.1, 3.5 of 3.10) van de Wet natuurbescherming worden overtreden. Wanneer blijkt dat er mogelijk beschermde soorten voorkomen die negatieve effecten kunnen ondervinden van de plannen is dit beschreven. Wanneer mogelijk worden alternatieven aangeboden om negatieve effecten te voorkomen of te verzachten. Indien het voorkomen van de soorten en/of de negatieve effecten nader onderzoek behoeft, wordt dit aangegeven in de toetsing.

5 Resultaten en effectbeoordeling

5.1 Gebiedsbescherming

Het plangebied ligt niet in een gebied dat in het kader van de Wet natuurbescherming is aangewezen. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Leenderbos, Grootte Heide & De Plateaux' ligt op een afstand van minder dan 1 kilometer.

Gezien de aard van de werkzaamheden en de afstand tot het Natura 2000-gebied is het niet uitgesloten dat er negatieve effecten ten aanzien van het Natura 2000-gebied optreden.

In de deelgebieden zijn nieuwe woningen beoogd. Een dergelijk grootschalig project kan een significante toename in stikstofuitstoot veroorzaken. Deze stikstof kan in het nabij gelegen Natura 2000-gebied neerslaan, waar het stikstofgevoelige habitattypen en soorten kan verstoren.

Een voortoets Wet natuurbescherming is noodzakelijk om duidelijk te maken of significant negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen van het nabij gelegen Natura 2000-gebied zijn uit te sluiten.

5.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Voor onderhavig project is het uitvoeren van een 'Nee, Tenzij'-toets niet nodig omdat er geen wijziging in de bestemmingsplannen plaatsvindt en/of het plangebied buiten de begrenzing van het NNN ligt.

5.3 Soortbescherming

Hierna worden de resultaten van het literatuuronderzoek en veldonderzoek per soortgroep besproken. Daarbij is per soortgroep een effectenbeoordeling opgenomen, waarin helder beschreven wordt of er negatieve effecten op beschermde soorten te verwachten zijn en, indien van toepassing, of er mitigerende maatregelen mogelijk zijn om deze effecten te voorkomen.

5.3.1 Vaatplanten

In de deelgebieden 1 t/m 7 zijn geen beschermde soorten vaatplanten aangetroffen. Binnen de deelgebieden zijn hoofdzakelijk graslanden aanwezig met een voedselrijk milieu. Ook is de omgeving van de deelgebieden goed ontwaterd en wordt er regelmatig gemaaid. Beschermde plantensoorten worden op basis van bekende verspreidingsgegevens en de terreingesteldheid niet verwacht in de deelgebieden of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden.

Effectbeoordeling

Op basis van het literatuur- en veldonderzoek is niet te verwachten dat beschermde vaatplanten in de deelgebieden of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden voorkomen. Het is daarom uitgesloten dat de voorgenomen werkzaamheden negatieve effecten veroorzaken op beschermde vaatplanten.

- Negatieve effecten op beschermde vaatplanten zijn uitgesloten.

5.3.2 Grondgebonden zoogdieren

In de deelgebieden zijn geen beschermde soorten grondgebonden zoogdieren aangetroffen. Dergelijke soorten (met uitzondering van enkele vrijgestelde soorten als konijn en haas) worden op basis van bekende verspreidingsgegevens en de terreingesteldheid niet verwacht.

Effectbeoordeling

Op basis van het literatuur- en veldonderzoek is niet te verwachten dat beschermde grondgebonden zoogdieren (met uitzondering van enkele vrijgestelde soorten als konijn en haas) in de deelgebieden of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden voorkomen. Het is daarom uitgesloten dat de voorgenomen werkzaamheden negatieve effecten veroorzaken op beschermde grondgebonden zoogdieren. Wel moet re-

kening worden gehouden met de algemene zorgverplichting (artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming).

- Negatieve effecten op beschermde grondgebonden zoogdieren zijn uitgesloten.
- In het kader van de zorgplicht dienen algemene mitigerende maatregelen uitgevoerd te worden. Zie paragraaf 6.2.

5.3.3 Vleermuizen

Op basis van het literatuuronderzoek is het bekend dat in de directe omgeving van de deelgebieden gebied vleermuizen verwacht kunnen worden. Bij het gebruik van het landschap door vleermuizen wordt onderscheid gemaakt in vaste verblijfplaatsen, vliegrou-tes en foerageergebied.

Vaste verblijfplaatsen

Vleermuizen maken gebruik van een scala aan verblijfplaatsen. Vleermuizen zijn globaal op te delen in gebouwwonende soorten als gewone dwergvleermuis laatvlieger en boomwonende soorten als rosse vleermuis en watervleermuis. Daarnaast bestaan soorten die van beide elementen gebruikmaken. Daarbij is ook onderscheid te maken in zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Sommige soorten zoals de gewone dwergvleermuis verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen, etc.). Andere soorten als de rosse vleermuis verblijven jaarrond in bomen (in holten, holen en achter loshangend schors). De watervleermuis overwintert echter weer in bunkers, grotten en kelders en verblijft in de zomerperiode in boomholten.

Vanuit de NDFF zijn verblijfplaatsen bekend van de gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis en ingekorven vleermuis. Deze verblijfplaatsen zijn allemaal vastgesteld bij de jaarlijkse zoldertelling van de Sint Martinuskerk. In 2017 zijn er 17 grijze grootoorvleermuizen geteld en één ingekorven vleermuis. In de deelgebieden zijn geen verblijfplaatsen bekend vanuit de NDFF.

In de deelgebieden 1, 2, 5, 6 en 7 zijn geen geschikte vaste verblijfplaatsen voor vleermuizen aanwezig. Er ontbreken geschikte holtes in bomen en bebouwing is geheel afwezig.

In deelgebied 4 staat een monumentale boerderij met een stenen en houten schuurtje. Zowel de boerderij als de stenen schuurtje zijn geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. In het stenen schuurtje zijn ook sporen gevonden van foeragerende grootoorvleermuizen. Het gaat hier om enkele vlindervleugels van huismoeders en dagpauwogen die door grootoorvleermuizen zijn achter gelaten. De grootoorvleermuis eet kleine insecten in de vlucht, maar een grote vlinders eet de grootoorvleermuis op vaste eethangplaatsen. De vleermuis eet dan alleen het lichaampje op en laat de vleugels op de grond vallen. Het is onbekend hoe oud deze sporen zijn. Het is ook onbekend of de grootoorvleermuis ook verblijft in het schuurtje of in het woonhuis. Tijdens het veldbezoek zijn geen grootoorvleermuizen waargenomen. Grootoorvleermuizen hebben over het algemeen een hele kleine actieradius vanaf hun verblijfplaats. In de directe omgeving zijn genoeg bomen met geschikte holtes aanwezig waar de grootoorvleermuis eventueel kan verblijven.

Afbeelding 5.1 | Vlindervleugels van huismoeders en dagpauwogen die de grootoorvleermuis heeft achter gelaten.

In deelgebied 3 staan langs de randen enkele oude eiken met verschillende spechtengaten (Afbeelding 5.2). Vleermuizen kunnen holtes in bomen gebruiken als die naar boven zijn ingerot. De dieren kruipen in de holte omhoog en hangen daar aan hun achterpoten. Holtes die enkele naar beneden zijn ingerot zijn niet geschikt. In dergelijke holtes worden nooit vleermuizen aangetroffen. De enkele bomen met holtes zijn allemaal met behulp van een ladder onderzocht. Holtes die naar boven zijn ingerot zijn daarbij niet aangetroffen.

Afbeelding 5.2 | Oude eik met spechtengaten

Vliegroutes

Vleermuizen oriënteren zich door middel van echolocatie. Ze zenden ultrasonische geluiden uit. De terugkaatsende geluiden van bijvoorbeeld gebouwen, struiken, bomen of oevers geven de dieren een beeld van de omgeving. Om deze reden vliegen de vleermuizen vaak langs opvallende oriëntatiepunten zoals een rij bomen, langs rietkragen, langs huizenrijen, etc. Als vleermuizen van een dergelijke route gebruik maken spreken we van een vliegroute. Dergelijke opvallende oriëntatiepunten zijn binnen de deelgebieden niet aanwezig. De oude eikenlanen die als vliegroute kunnen dienen in de omgeving van de deelgebieden worden door werkzaamheden niet aangetast.

Foerageergebied

De deelgebieden kunnen, net als de wijde omgeving, gebruikt worden als foerageergebied door vleermuizen. In de omgeving van de deelgebieden zijn uit de NDFF ook waarnemingen van foeragerende of overvliegende vleermuizen bekend. In een straal van 500m om de deelgebieden gaat het in totaal om zo'n 100 recente waarnemingen, waarbij het vooral gewone dwergvleermuis betreft. Er zijn enkele waarnemingen van laatvlieger, watervleermuis en rosse vleermuis waargenomen.

In de stenen schuur in deelgebied 4 zijn op de begane grond sporen gevonden van foeragerende grootvleermuizen.

Effectbeoordeling

De oude boerderij in deelgebied 4 heeft verschillende openingen die geschikt kunnen zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. Daarnaast kan het kleine schuurtje

ook gebruikt worden als verblijfplaats door grootvleermuizen. In het schuurtje zijn sporen aangetroffen van vleermuizen.

- Negatieve effecten op vaste rust- en/of verblijfplaatsen van vleermuizen zijn voor de bestemmingsplanwijziging op dit moment uit te sluiten.
- Indien de monumentale boerderij in een later stadium gerestaureerd gaat worden zal vleermuisonderzoek volgens het Vleermuisprotocol 2017 noodzakelijk zijn. Het vernietigen van vaste rust- en/of verblijfplaatsen van vleermuizen is namelijk een overtreding van de Wet natuurbescherming. De restauratie maakt geen onderdeel uit van de bestemmingplanwijziging.

De deelgebieden zijn geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Ook na realisering van de nieuwe bebouwing (woningen met tuinen) zullen de deelgebieden geschikt zijn als foerageergebied. Voor eventueel tijdelijk verlies aan foerageergebied tijdens de werkzaamheden is in de directe en bredere omgeving alternatief foerageergebied in ruime mate aanwezig. Omdat er geen lijnvormige elementen worden aangetast is het uitgesloten dat de plannen negatieve effecten hebben op vaste vliegroutes van vleermuizen.

- Negatieve effecten op foerageergebieden en vliegroutes van vleermuizen zijn uitgesloten.

5.3.4 Vogels

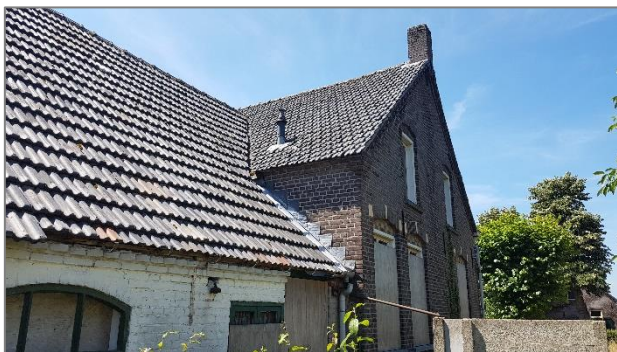
Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komen een aantal soorten met jaarrond beschermde nesten in de buurt van het plangebied voor. Het betreft de buizerd, gierzwaluw, havik, huismus en sperwer.

Huismussen broeden in kieren en spleten van bebouwing en tevens vaak onder (ronde) dakpannen. Een geschikte leefomgeving van de huismus bestaat uit een combinatie van een geschikte nestgelegenheid, voedsel, drinkwater en voldoende dekking in de vorm van stekelige of groenblijvende struiken. Voornamelijk plekken waar bebouwing wordt afgewisseld met groenvoorzieningen herbergen hoge dichtheden aan huismussen. Huismussen zijn zeer honkvast en blijven altijd in de directe omgeving van hun nestplaats. Alleen in deelgebied 4 is bebouwing aanwezig. De oude boerderij heeft dakpannen waaronder huismussen kunnen broeden. Tijdens het veldbezoek zijn enkele dakpannen opgelicht en er zijn geen nesten vastge-

steld. Ook zijn er tijdens het veldbezoek geen huismussen waargenomen. De aanwezigheid van huismussen is dus uit te sluiten.

Gierzwaluwen broeden in Nederland in stedelijk gebied. Ze broeden in kolonies op daken van woningen en (vaak) oude gebouwen. Meest gebruikte nestlocaties zijn op daken onder scheefliggende of kapotte dakpannen, nokpannen, gaten en kieren onder de dakrand en dakkapellen, daar waar het zink overloopt van de dakkapel naar de dakpannen. Daarnaast worden soms gaten in muren, kunstmatige nestkasten of nestpannen, in ventilatieschachten en in gaten achter regenpijpen gebruikt. Een vrije uitvliegroute op minimaal enkele meters boven de grond is één van de vereisten waar elke nestlocatie aan voldoet. Hoogte heeft altijd voorkeur boven gelijksoortige lager gelegen potentiële nestlocaties. Daarnaast is in daken een hellingshoek van 45 graden vereist om de gierzwaluw de mogelijkheid te geven om uit te vliegen. Alleen in deelgebied 4 is bebouwing aanwezig. De monumentale boerderij en de schuurtjes zijn geen geschikte broedlocaties voor gierzwaluw. Door de kleine hellingshoek van het dak zijn de aangetroffen kieren en gaten onder de dakpannen niet geschikt als broedlocatie voor de gierzwaluw. Daarnaast zijn er geen overhangende nokpannen en is de achterzijde van de oude boerderij te laag om te dienen als broedlocatie voor gierzwaluw.

Afbeelding 5.3 | Lage achterzijde boerderij en ontbreken van overhangende nokpannen.

In de deelgebieden en directe omgeving zijn geen jaar rond beschermde nesten aangetroffen van havik, sperwer of buizerd. Deelgebied 3 zou mogelijk door sperwer en buizerd als foerageergebied gebruikt worden.

In alle deelgebieden kunnen algemene broedvogels tot broeden komen, vooral in het struweel en hoge ruigtes. Ook de bebouwing in deelgebied 4 kan door algemene broedvogels gebruikt worden als broedlocatie.

Effectbeoordeling

Jaarrond beschermde nesten zijn niet aanwezig in de deelgebieden. Wel zou deelgebied 3 als foerageergebied door sperwer en buizerd gebruikt kunnen worden. Omdat nesten in de directe omgeving ontbreken en er in de directe en ruimere omgeving van deelgebied 3 in ruime mate alternatief foerageergebied aanwezig zijn negatieve effecten door de plannen uitgesloten.

Algemene vogels kunnen wel tot broeden in het plangebied. In gebruik zijnde nesten zijn beschermd onder de Wet Natuurbescherming. Wanneer er werkzaamheden worden uitgevoerd terwijl er nesten in gebruik zijn kunnen negatieve effecten optreden.

- Negatieve effecten op jaar rond beschermde nesten zijn uitgesloten.
- Om negatieve effecten op in gebruik zijnde nesten van algemene broedvogels te voorkomen dienen mitigerende maatregelen uitgevoerd te worden. Zie paragraaf 6.2.

5.3.5 Vissen

In de plangebieden zijn geen permanent watervoerende elementen aanwezig. De aanwezigheid van beschermde vissen in de plangebieden is daarmee uitgesloten.

Effectbeoordeling

Door het ontbreken van permanent watervoerende elementen in de plangebieden is uitgesloten dat de voorgenomen werkzaamheden negatieve effecten veroorzaken op beschermde vissen.

- Negatieve effecten op beschermde vissen zijn uitgesloten.

5.3.6 Amfibieën

Volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF komen er beschermde amfibieën in de omgeving van de deelgebieden gebieden voor, waaronder gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander. Deze soorten zijn beschermd onder artikel 3.10 van de Wet na-

tuurbeschermt, maar deze soorten zijn door de Provincie Noord-Brabant vrijgesteld van de verboden in de Wet natuurbescherming (Bijlage A).

Andere beschermde amfibieën worden op basis van bekende verspreidingsgegevens en de terreingesteldheid niet verwacht in de plangebieden of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden (NDFP, 2017). Beschermde amfibieën komen voornamelijk voor in veen- of heidegebieden, in schone vennen, poelen en vijvers en in uiterwaarden. Dergelijk gebied is niet in de deelgebieden aanwezig.

Effectbeoordeling

Op basis van het literatuur- en veldonderzoek is niet te verwachten dat beschermde amfibieën (met uitzondering van enkele vrijgestelde soorten als gewone pad en kleine watersalamander) in de deelgebieden of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden voorkomen. Het is daarom uitgesloten dat de voorgenomen werkzaamheden negatieve effecten veroorzaken op beschermde amfibieën. Wel moet rekening worden gehouden met de algemene zorgverplichting (artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming).

- Negatieve effecten op beschermde amfibieën zijn uitgesloten.
- In het kader van de zorgplicht dienen algemene mitigerende maatregelen uitgevoerd te worden. Zie paragraaf 6.2.

5.3.7 Reptielen

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFP komen er geen reptielen in de buurt van de deelgebieden voor. Ringslangen zijn de enige in Nederland levende reptielen die ook in een meer stedelijke omgeving is te vinden. Ringslangen komen voor in de buurt van water op verhoogde terreinen zoals dijken, spoorbanen of struwelen. Belangrijk hierbij is de aanwezigheid van natuurlijke oevers met open plekken en ruigte zodat deze zowel zongelegenheden als schuilplaatsen bieden. Dergelijk gebied is niet in de deelgebieden aanwezig. Reptielen zijn daarom niet in de deelgebieden te verwachten.

Effectbeoordeling

Op basis van het literatuur- en veldonderzoek is niet te verwachten dat beschermde reptielen in de deelge-

bieden of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden voorkomen. Het is daarom uitgesloten dat de voorgenomen werkzaamheden negatieve effecten veroorzaken op beschermde reptielen.

- Negatieve effecten op beschermde reptielen zijn uitgesloten.

5.3.8 Ongewervelden

In de plangebieden zijn geen beschermde soorten ongewervelden aangetroffen. Dergelijke soorten worden op basis van bekende verspreidingsgegevens en de terreingesteldheid niet verwacht in de deelgebieden of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden (NDFP, 2017). Beschermde ongewervelden als dagvlinders en libellen stellen specifieke eisen aan hun biotoop. In de deelgebieden zijn in het geheel geen geschikte biotopen voor deze soorten aanwezig.

Effectbeoordeling

Op basis van het literatuur- en veldonderzoek is niet te verwachten dat beschermde ongewervelden in de deelgebieden of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden voorkomen. Het is daarom uitgesloten dat de voorgenomen werkzaamheden negatieve effecten veroorzaken op beschermde ongewervelden.

- Negatieve effecten op beschermde ongewervelden zijn uitgesloten.

5.4 Beschermde houtopstanden

Voor het plan is onduidelijk of er sprake is van bomenkap. Omdat de bomenkap binnen de bebouwde kom van de Valkenswaard plaatsvindt is het beschermingsregime van de APV Gemeente Valkenswaard aan de orde. Indien bomen met een omtrek groter dan 100 cm op een hoogte van 1.30 meter en/of bomen in rijbeplantingen die in de groenstructuurvisie zijn aange-merkt als 'ontwikkelen bomenstructuur, is een kapvergunning noodzakelijk.

Daarnaast moet bij eventuele kapwerkzaamheden altijd, ook bij kapwerkzaamheden waarvoor geen vergunning noodzakelijk is, rekening worden gehouden met broedvogels en vleermuizen, vanuit de Wet natuurbescherming.

6 Conclusie en advies

6.1 Beantwoording onderzoeksvragen

Om na te gaan of door de ruimtelijke ontwikkeling in de deelgebieden verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming al dan niet overtreden worden, worden de onderzoeksvragen onderstaand beantwoord.

- *Zijn in het plangebied beschermde soorten en/of verblijfplaatsen van deze soorten aanwezig of te verwachten?*

In deelgebied 4 zijn mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig in bebouwing. Alle deelgebieden zijn geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Algemene broedvogels kunnen tot broeden in de deelgebieden.

- *Ondervinden aanwezige beschermde soorten negatieve effecten van de voorgenomen ruimtelijke ingreep en de benodigde werkzaamheden?*

Door de bestemmingplanwijziging zullen vaste verblijfplaatsen van vleermuizen niet verloren gaan. Indien de monumentale boerderij in een later stadium gerestaureerd gaat worden zijn negatieve effecten niet uit te sluiten op vaste verblijfplaatsen van vleermuizen. Tijdens de werkzaamheden kunnen de deelgebieden tijdelijk minder geschikt zijn als foerageergebied voor vleermuizen. Wanneer wordt gewerkt terwijl nesten door vogels in gebruik zijn kunnen broedgevallen verstoord worden of verloren gaan.

- *Is het mogelijk om optredende negatieve effecten op beschermde soorten te mitigeren? Zo ja, op welke wijze dient dit te geschieden?*

Voor broedvogels dienen de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaats te vinden. Wanneer werkzaamheden bij kunstlicht worden uitgevoerd dient afgeschermde, objectgerichte verlichting gebruikt te worden om verstoring van foeragerende vleermuizen tegen te gaan.

- *Is het noodzakelijk aanvullend onderzoek uit te voeren?*

Voor de bestemmingplanwijziging is nader onderzoek naar vleermuizen niet noodzakelijk. Indien de monumentale boerderij op deelgebied 4 in een later stadium gerestaureerd gaat worden zal vleermuisonderzoek volgens het Vleermuisprotocol 2017 wel noodzakelijk zijn. Hiervoor zijn 3 veldbezoeken nodig in de periode 15 mei-15 juli (met minimaal 30 dagen tussen de bezoeken) en 2 bezoeken in de periode 15 augustus-1 oktober (met minimaal 20 dagen tussen de bezoeken).

Uit voorliggend onderzoek blijkt dat het Natura 2000-gebied 'Leenderbos, Grootte Heide & De Plateaux' in de buurt van de deelgebieden ligt. Met de geplande ruimtelijke ontwikkeling is een toename in stikstofuitstoot in de deelgebieden en omgeving te verwachten. Een negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied is vanwege een mogelijke toename in stikstofdepositie op voorhand niet uit te sluiten. Nader onderzoek in de vorm van een Voortoets Wet natuurbescherming is daarom noodzakelijk.

6.2 Mitigerende maatregelen

Op basis van deze Quicksan dienen voor broedvogels en foeragerende vleermuizen de onderstaande mitigerende maatregelen in acht te worden genomen. Uit het nog uit te voeren vleermuisonderzoek volgen mogelijk aanvullende mitigerende maatregelen.

- Bij het uitvoeren van de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met mogelijke broedgevallen van algemene broedvogels. Om deze reden dienen de werkzaamheden bij voorkeur buiten het broedseizoen plaats te vinden.
- Indien de werkzaamheden uitgevoerd worden in het broedseizoen (half maart – eind augustus) dient het gebied voor aanvang gecontroleerd en vrijgegeven te worden door een ter zake kundige;

- Ook buiten het broedseizoen zijn broedgevallen mogelijk, indien tijdens het uitvoeren van werkzaamheden een broedgeval aangetroffen wordt dienen de werkzaamheden onmiddellijk stilgelegd te worden en dient er contact opgenomen te worden met een ter zake kundige.
- Om verstoring van foeragerende vleermuizen tegen te gaan dient bij eventueel gebruik van kunstlicht tijdens de werkzaamheden afgeschermd en objectgerichte verlichting te worden gebruikt.

Vanuit de Wet Natuurbescherming geldt een algemene zorgverplichting (artikel 1.11 van de Wet Natuurbescherming). Om invulling te geven aan deze zorgverplichting zijn de volgende mitigerende maatregelen noodzakelijk:

- Werkzaamheden in het plangebied dienen met de minste schade voor aanwezige planten en dieren uitgevoerd te worden;
- De werkzaamheden dienen vanuit één richting te worden uitgevoerd zodat eventueel aanwezige dieren de tijd hebben voor de werkzaamheden uit te vluchten naar een nieuwe leefomgeving;
- Daarnaast dient zoveel mogelijk gebruik te worden gemaakt van bestaande wegen en paden.

6.3 Conclusie

Negatieve effecten van de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling op beschermde soorten zijn, met inachtneming van de beschreven mitigerende maatregelen, uitgesloten.

Indien de monumentale boerderij op deelgebied in een later stadium gerestaureerd gaat worden zal vleermuisonderzoek volgens het Vleermuisprotocol 2017 noodzakelijk zijn. Het vernietigen van vaste rust- en/of verblijfplaatsen van vleermuizen is namelijk een overtreding van de Wet natuurbescherming.

Daarnaast is een Voortoets Wet natuurbescherming noodzakelijk om duidelijk te maken of significant negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen van het nabij gelegen Natura 2000-gebied zijn uit te sluiten.

6.4 Vervolgstappen

- Uitvoeren voortoets Wet natuurbescherming
- Uitvoeren mitigerende maatregelen zoals beschreven in paragraaf 6.2.
- Bij restauratie monumentale boerderij nader onderzoek naar vleermuizen volgens het Vleermuisprotocol 2017. Dit maakt geen onderdeel van de bestemmingsplanwijziging.
- Indien sprake is van bomenkap dient te worden bepaald of een kapvergunning noodzakelijk is (zie hoofdstuk 5.4).

7 Bronnen

7.1 Literatuur

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie), 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. – Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & Eis Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). – Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. – Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Dietz, C., O. von Helversen & D. Nill, 2011. Vleermuisen Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. Vertaling en bewerking PHC Lina. De Fontein/Tirion Uitgevers BV, Utrecht.

Kleukers, R.M.J.C., E.J. van Nieukerken, B. Odé, L.P.M. Willemse & W.K.R.E. van Wingerden, 1997. De sprinkhanen en krekels van Nederland (Orthoptera). – Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). – Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Netwerk Groene Bureaus, Zoogdierverseniging (2017) Vleermuisprotocol maart 2017.
www.netwerkgroenebureaus.nl.

Netwerk Groene Bureaus, 2017. Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming (versie juli 2017).

SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000. – Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

7.2 Websites

Verspreidingsatlas planten
Via www.verspreidingsatlas.nl/planten

Nationale Databank Flora en Fauna
Via www.ndff-ecogrid.nl/

Bijlage A. Overzicht algemene vrijstellingen

Tabel 1 | Overzicht vrijgestelde soorten Provincie Noord-Brabant

Soortgroep	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Zoogdieren	Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
Zoogdieren	Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>
Zoogdieren	Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>
Zoogdieren	Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>
Zoogdieren	Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>
Zoogdieren	Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex areneus</i>
Zoogdieren	Haas	<i>Lepus europeus</i>
Zoogdieren	Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>
Zoogdieren	Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
Zoogdieren	Ondergrondse woelmuis	<i>Pitymys subterraneus</i>
Zoogdieren	Ree	<i>Capreolus capreolus</i>
Zoogdieren	Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>
Zoogdieren	Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>
Zoogdieren	Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>
Zoogdieren	Vos	<i>Vulpes vulpes</i>
Zoogdieren	Wild zwijn	<i>Sus scrofa</i>
Zoogdieren	Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>
Amfibieën	Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
Amfibieën	Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
Amfibieën	Kleine watersalamander	<i>Triturus vulgaris</i>
Amfibieën	Meerkikker	<i>Pelophylax ridibundus (Rana ridibunda)</i>
Amfibieën	Middelste groene kikker / Bastaardkikker	<i>Pelophylax klepton esculentus (Rana esculenta)</i>

